

SVINE expressen

Marts 2016

Indhold

Nye vinde blæser..

Hestebønner erstatter både korn og soja

- Hestebønners egenskaber som foder

Fra top polt til elite so

Nyt fra kontoret

Sæt kryds i kalenderen

Nye vinde blæser..

SvineRådgivningens direktør gennem de sidste 7 år, Jan Rodenberg har valgt at opsige sin stilling. Herved skal der findes en ny på posten og bestyrelsen arbejder pt. på at finde den rette løsning.

Til vores Årsmøde i Aulum den 1. marts blev der afholdt valg til bestyrelsen. Formand Ole Kjær, Ølstrup var på valg og valgte ikke at genopstille, da han i den kommende tid ønsker at have fuldt fokus på bedriften hjemme.

Nyt medlem i bestyrelsen blev svineproducent Henriette Hummellose, Erslev – vi ser frem til et godt samarbejde.

Den folkevalgte næstformand i bestyrelsen, svineproducent Bent Graversen, Lemvig er indsat som midlertidig formand, indtil bestyrelsen kan endelig konstituere sig i april. Dette kan først ske, når de 2 folkevalgte medlemmer fra Landboforeningerne MidtVest er udpeget.

Hestebønner erstatter både korn og soja

Af: Konsulent Pia Sørensen, SvineRådgivningen, tlf; 2949 6850

Interessen for dansk produceret protein er stigende, og fra flere sider af erhvervet efterspørges garanteret GMO-frit foder og lokal produktion med 100 pct. sporbarhed. Tidligere har det været økologiske mælkeproducenter, der dyrkede hestebønner, men i de senere år er det først og fremmest svineproducenter, konventionelle som økologiske, der tager afgrøden ind i sædskiftet. Forskere fra Aarhus Universitet har fået tildelt over 27 mio. kr. til at forædle hestebønner. De går efter at forøge udbyttet med 10-20 procent, så det bliver økonomisk profitabelt for landmænd at dyrke hestebønner.

VSP har de sidste par år lavet forsøg med hestebønner. Et forsøg med 25 pct. hestebønner i en foderblanding til smågrise 9-30 kg viste et bedre resultat end en traditionel sojabaseret blanding. Grise fodret med hestebønner havde et bedre produktionsindeks og særligt interessant var, at antallet af behandlinger for diarré var lavere, når der indgik 25 pct. hestebønner i foderet. Sidste år viste et forsøg med 21 pct. hestebønner i vådfoder til slagtesvin, at svin fodret med hestebønner klarede sig marginalt ringere end svin fodret med en sojablanding. Foderudnyttelsen var 0,02 FEsv/kg tilvækst lavere og produktionsværdien 4 pct. lavere. Man så ingen effekt på behandlinger eller dødelighed. Hvis foderet med hestebønner var 3 øre billigere, ville de opnå samme produktionsværdi pr. slagtesvin. Der er ingen nyere forsøg med hestebønner til søer, og det anbefales at man ikke giver søer hestebønner, på grund af tanniner, som kan have en negativ effekt på reproduktionen. Sveriges Landbrugsuniversitet har arbejdet med nyere sorter af hestebønner med lavere tanninindhold og mener, at hestebønner kan indgå i foderblandinger til søer.

Hestebønners egenskaber som foder

Forskellige partier giver forskellig næringsværdi. VSP fandt en overraskende stor forskel mellem 5 partier fra 3 høstår af sorten Fuego. Proteinkoncentrationen varierede fra 22,4 til 25,2 pct. i varen og energiindholdet fra 73 til 95 FEsv/100 kg. I en foderblanding til slagtesvin erstatter 10 pct. hestebønner typisk fire pct. sojaskrå og seks pct. korn. Når hestebønnerne bruges til slagtesvin, spænder værdien af de førnævnte fem partier hestebønner fra 123 til 144 kr./100 kg. Økonomien i hestebønner afhænger dermed af prisen på sojaskrå og korn. Hvis prisen på enten sojaskrå eller korn stiger med 50 kr., vil værdien af hestebønner til slagtesvin stige med 20 kr./100 kg.

Nogle erfarer, at mere end 10 pct. hestebønner i foderet kan nedsætte foderoptagelsen, hvilket tidligere blev tillagt, at svin ikke kan lide smagen af hestebønner. Mange benytter sig af højere indhold, og det er dog mere sandsynligt, at iblandingsprocenten afhænger af sorten, samt indholdet af tanniner. Samtidig betyder protein- og energiindholdet meget for den mulige iblandingsprocent.

Hestebønner har flere dyrkningsmæssige fordele, blandt andet en god forfrugtsværdi og hestebønner er god til at sanere græsukrudt. Hestebønner klarer sig på alle jordtyper, dog ikke uvandet sandjord der kan give store udbyttetab. Hestebønner halter udbyttedmæssigt lidt efter vårbyg, men det kan være et spørgsmål om erfaring før det udligner sig.

Tørring af hestebønner er nødvendigt, da de oftest høstes med mellem 17 og 24 procent vand. Der skal regnes med at hestebønner skal tørres af to omgange, da hestebønner har en hård skal og vandet kun langsomt trænger ud. Formaling af hestebønner forløber fint ved en vandprocent på 16-17 procent. Der kan opstå problemer, når vandindholdet er over 18-20 procent, da hestebønnerne ellers kan klæbe. Ellers kan formaling af en tør og lagerstabil vare ske på linje med korn på både slagle- og skivemølle. For at opnå en god foderudnyttelse skal man formale hestebønner lige så fint som korn, hvilket giver at 75 procent skal formales finere end en mm. Man skal dog være forberedt på større slitage på slagler og sold, pga. den hårde skal, hvilket gør formaling sværere. Problemer kan opstå ved transport af hestebønner, hvor bønnerne kan sætte sig fast og VSP melder i deres seneste afprøvning om skumdannelse i vådfoderet. Generelt skulle håndteringsproblemer med hestebønner kunne løses med relativt simple tiltag.

Fra top polt til elite so

Af: Konsulent Michael Frederiksen, SvineRådgivningen, tlf; 2288 8213

I februar måned afholdte SvineRådgivningen eftermiddagsmødet FRA TOP POLT TIL ELITE SO med knap 100 deltagere, man må sige at opbakningen var flot. Vi håber mange kom hjem med en masse nye idéer.

Der er kommet større fokus på udvælgelse og løbning af sunde, holdbare polte med højt indeks – og dette med god grund - da det er afgørende for produktiviteten i soholdet. Polten er en vigtig ”råvare” for soholdet, og et godt management i polteafdelingen er udgangspunkt for succes i soholdet. Det er derfor vigtigt, at alle involverede medarbejdere har styr på rutiner og arbejdsgange - lige fra håndtering af kommende polte i farestalden og frem til løbning. Det er vigtigt, at vi bevæger os væk fra, at poltene bliver gemt væk i det fjerneste hjørne af stalden og bliver behandlet som slagtesvin.

Gunner Sørensen, SEGES begyndte mødet med at skabe et godt overblik over, hvor stor betydning foderstrategien under poltenes opvækst har samt effekten af opvækst på den efterfølgende performance. Hans vigtigste budskab var, at vi skal have nogle lidt lettere, men federe polte. Dette mål skal man nå ved at have fokus på midlet gennem opretholdelse af næringsstofnormerne og dermed fokus på poltenes væksthastighed. Poltene skal have større fedtaflejring og middel kødtilvækst – her skal man tænke mere drægtig so end slagtesvin, når man fodrer og tjekke om man nu også har styr på det ved rygspækmåling. Mavesundheden skal også være i orden, da man ellers får ødelagt polten, før den skal præstere. Vigtigheden af poltenes alder var også oppe og vende, da ældre polte kun bliver større og ikke bedre!

Dette emne fortsatte Mette Hillersborg, CEVA med, da hun fortalte om brunstsynchronisering af polte. Mette er fortaler for brug af Altresyn, og hendes budskab var, at brugt rigtigt er det halve arbejde gjort, da det er et værktøj til synkronisering af præcis brunst hos polte. Der er flere gevinster at hente i brugen af Altresyn blandt andet bedre kontrol af antallet af polte til løbning og dermed styr på sit polteflow, bedre systematisk flow omkring arbejdsrutiner og reducere i foderomkostninger, når poltene løbes i 2. brunst frem for senere. Ved brug af Altresyn er ornerne helt afgørende, for at opnå succes ved polteløbninger, men god management er lige så vigtig som altid, for at opnå den fulde succes og udnytte potentialet i besætningen.

I SvineRådgivningen råder vi jer til at få lavet en besætningsanalyse, så man kan få overblik over, hvordan det ser ud hos én selv i forhold til, hvornår søerne sættes ud – og det viser sig ofte at man bliver (negativt) overrasket! Rådet går på at i mange besætninger bliver unge søer ofte sat ud på baggrund af kuld- eller fravænningsresultater, hvilket man skal væk fra, da 1. lægs resultater intet fortæller om resultaterne i næste læg, samtidig er der rigtig dårlig økonomi i at sætte en ung so ud. Når man laver en udsætterstrategi skal man gøre sig klart, om der er tale om frivillige eller tvungne udsætninger? Tjek på de basale ”argumenter” for udsætning – gøre sig klart om det ikke er mangler i management, som giver anledning til årsagen for udsætning af den pågældende so såsom dårlig opvækst af polte, ben-/klovproblemer, reproduktionsproblemer og indretning og brug af sygestier. Ved at tildele større fokus på ens afgangskoder, vil man få et bedre billede af, hvor det er man skal sætte ind.

Afrunding på dagen gik på at med få, men nødvendige tiltag, kan man hæve antallet af grise pr. gylt. Vigtigheden i det er, at få sat fokus og have en plan. Eftermiddagen startede og sluttede med betydningen af rygspæktykkelse, og her blev der gjort opmærksom på, at den tid man bruger på rygspækmåling kan tælles i sparede foderenheder og dermed sparede penge! Gevinsten er oveni at man kan forme sin polt gennem mere kontrol med tilvækst og opnå en super so. Se alle indlæg fra dagen på www.svineraadgivningen.dk

Nyt fra kontoret

Torben Lauridsen, der har været ansat i SvineRådgivningen siden i sommers, har pr. 1/3 opsagt sin stilling for at forfølge drømmen om at starte selvstændigt op med slagtesvineproduktion. Vi siger tak for indsatsen og ønsker held og lykke med fremtiden. Torbens opgaver og ERFA-grupper er blevet fordelt blandt de øvrige konsulenter.

Sæt kryds i kalenderen

- Fælles ERFA-dag sohold afholdes den 26/4 2016 i Herning.
- Regionalt møde PattegriseLIV afholdes den 25/5 i Billund.

Nærmere information udsendes senere, men sæt allerede nu kryds i kalenderen.